

نگاه

الهام‌امین‌زاده:

من هاله نوری ندیدم

● شرق: هم‌زمان با سالگرد نخستین سفر محمود احمدی‌نژاد برای شرکت در مجمع عمومی سازمان ملل در نیویورک، دوباره ماجرای هاله نور او روی خط خبر قرار گرفته است. به‌تازگی شایعه شده بود که آن فردی که هاله نور بالای سر احمدی‌نژاد را دیده و برایش تعریف کرده است، الهام‌امین‌زاده، معاون حقوقی سابق و دستیار ویژه فعلی رئیس‌جمهور، در امور حقوق شهروندی بوده است. حالا او تکذیب کرده و گفته من هاله نوری بالای سر احمدی‌نژاد ندیدم. او دیروز به ایلنا گفت: اظهاراتی را که بنده را ناقل مسئله هاله نور می‌دانند، به‌شدت تکذیب می‌کنم و واقعا علت انتساب این سخنان به خودم را متوجه نمی‌شوم. علت مطرح‌شدن این مطالب سخیف را بعد از ۱۳ سال متوجه نمی‌شوم. امین‌زاده که در سال ۸۴ نماینده مجلس بود، در تشریح علت سفر خود به نیویورک گفت: در سال ۸۴ بنده به همراه آقای محمدی، نماینده آباد، به‌عنوان نماینده مجلس از طرف کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مامور حضور در اجلاس سالانه سازمان ملل متحد شدیم. سفر نمایندگان مجلس به این اجلاس معمولا برای نظارت بر کارهای دولتی‌ها انجام می‌گردد و در همین راستا هم وظیفه ما کاملا مشخص بود که باید بر روابط خارجی و فعالیت دولت در سازمان ملل نظارت می‌کردیم. یک وکیل مجلس در این شرایط فقط به وظیفه نظارتی خود تمرکز دارد و به آن عمل می‌کند. قرار نیست در این شرایط نماینده مجلس وکیل‌الدوله باشد. احمدی‌نژاد در حضور آقای جوادآملی‌سرخ از «هاله نوری» می‌گفت که در مدت سخنرانی در سازمان ملل دور او را گرفته بود. او می‌گفت: «ما به نیویورک که رفته بودیم، من روز آخری که سخنرانی کردم، تقریبا همه سران بودند. یکی از همان جمع به من گفت: «وقتی تو شروع کردی «بسم‌الله» و «اللهم» را گفتی، من دیدم یک نوری آمد تو را احاطه کرد و تو رفتی در یک حصنی. یک حصاری. تا آخر؛ من خودم هم این را احساس کردم که فضا یک‌دفعه عوض شد و همه حدود ۲۸، ۲۷ دقیقه تمام، این سران مژه نزدند. اینکه می‌گویم مژه نزدند، غلو نمی‌کنم، اغراق نیست. چون نگاه می‌کردم، همه سران مبهوت مانده بودند. انگار یک دستی همه آنان را گرفته بود، آنجا نشانده بود. چشم‌ها و گوش‌های‌شان را باز کرده بود که ببینند از جمهوری اسلامی پیام چیست».

شرق: یک قدم رو به جلو در مسیر پیوستن ایران به «FATF»؛ نمایندگان مجلس روز گذشته دو لایحه از لوایح چهاررقلوی FATF را تصویب کردند و به شورای نگهبان فرستادند. الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون سازمان ملل برای مبارزه با جرایم سازمان‌یافته فراملی (پالرمو)، روز گذشته بعد از رفع ایرادهای شورای نگهبان در جلسه مجلس شورای اسلامی بررسی شد. نمایندگان با ۱۴۱ رأی موافق، ۴۶ رأی مخالف و ۹ رأی ممتنع از مجموع ۲۴۴ نماینده حاضر در صحن علنی مجلس، آن را برای تأمین نظر شورای نگهبان اصلاح کردند. این لایحه در راستای تأمین نظر شورای نگهبان به شرح زیر اصلاح شد: بند یک- جمهوری اسلامی ایران نسبت به کنوانسیون حاضر از‌جمله ماده‌های ۲، ۳، ۵، ۱۰ و ۲۳ آن را بر اساس قوانین و مقررات داخلی خود به‌ویژه اصول قانون اساسی تفسیر کرده و اجرا خواهد کرد. همچنین در مواردی که اجرای بند یک ماده ۱۴ مستلزم مصرف خلاف شرع اموال باشد، جمهوری اسلامی ایران به مفاد این ماده در این خصوص متعهد نیست و سایر مواد این لایحه نیز برای تأمین نظر شورای نگهبان اصلاح عبارتی شد. مجلس دیروز ایرادات لایحه «اصلاح قانون مبارزه با پول‌شویی» را نیز رفع کرد. این دو لایحه پیش از این در مجلس تصویب شده و شورای نگهبان به هر دو این لوایح ایراداتی گرفته بود؛ برای همین به مجلس بازگشته بودند. روز گذشته فراکسیون امید هم اعلام کرد به لایحه اصلاح قانون مبارزه با پول‌شویی رأی مثبت داده است. به گفته الهیار ملکشاهی، رئیس کمیسیون قضائی مجلس، لایحه پول‌شویی، قانون داخلی ما بوده است و هدف این لایحه شفاف‌سازی مالی است که امر بسیار مثبتی است. ایرادات شورای نگهبان به این لایحه درست بود؛ ما باید ساختار را تعریف می‌کردیم که امروز این ساختار تعریف شد. درباره الحاق ایران به پالرمو نیز ایرادات بیشتر شکلی بود که رفع شدند. او گفته است: بعد از اینکه شورای نگهبان این دو مصوبه مجلس را بررسی کند، برای اظهارنظر به مجمع ارسال می‌کند؛ چون مجمع برخی از مواد این دو لایحه را مغایر با سیاست‌های اقتصاد مقاومتی و برخی سیاست‌های کلی نظام دانسته است.

مجمع مخالف مجمع تشخیص مصلحت نظام ان‌قلت‌های فراوانی به لوایح FATF داشت و رئیس مجمع درباره آن دو بار با دبیر شورای نگهبان نامه‌نگاری کرد. ماجرا از این قرار بود که این نامه‌نگاری‌ها و اعلام مخالفت‌های مجمع تشخیص مصلحت نظام پیش از پایان رفت‌وآمدهای لوایح بین شورای نگهبان و مجلس انجام می‌شد. بر اساس قانون اساسی، قاعده بر این اساس است که مجمع تنها زمانی به مصوبه‌ای ورود می‌کند که شورای نگهبان بر نظر خود و مجلس هم بر نظر خود اصرار بورزند و هیچ‌کدام حاضر به کوتاه‌آمدن نباشند. ورود زودهنگام مجمع به بررسی لایحه اصلاح قانون مبارزه با پول‌شویی، صدای بسیاری را درآورده بود. آیت‌الله هاشمی‌شاهرودی تاکنون دو نامه خطاب به آیت‌الله جنتی، دبیر شورای نگهبان، نوشته و درباره مخازرات تصویب لایحه پالرمو یا همان لایحه اصلاح قانون مبارزه با پول‌شویی، هشدار داده بود؛ از سویی دیگر، رئیس‌دفتر روحانی ورود مجمع تشخیص مصلحت نظام به فرایند تصویب این لایحه را نادرست خوانده و گفته بود دغدغه‌های مطرح‌شده در آن نامه به شورای عالی امنیت ملی مربوط است نه مجمع تشخیص

مجمع مخالف

مجمع تشخیص مصلحت نظام ان‌قلت‌های فراوانی به لوایح FATF داشت و رئیس مجمع درباره آن دو بار با دبیر شورای نگهبان نامه‌نگاری کرد. ماجرا از این قرار بود که این نامه‌نگاری‌ها و اعلام مخالفت‌های مجمع تشخیص مصلحت نظام پیش از پایان رفت‌وآمدهای لوایح بین شورای نگهبان و مجلس انجام می‌شد. بر اساس قانون اساسی، قاعده بر این اساس است که مجمع تنها زمانی به مصوبه‌ای ورود می‌کند که شورای نگهبان بر نظر خود و مجلس هم بر نظر خود اصرار بورزند و هیچ‌کدام حاضر به کوتاه‌آمدن نباشند. ورود زودهنگام مجمع به بررسی لایحه اصلاح قانون مبارزه با پول‌شویی ایجاد شده است، گفته بود: «این نهاد حاکمیتی معتقد است نامه‌نگاری‌هایش با دبیر شورای نگهبان صرفا جنبه مشورتی دارد نه قانون‌گذاری. هیئت عالی نظارت مرکب از ۱۵ نفر از اعضای منتخب دوره جاری مجلس، برای توثیر افکار مردم شریف و مزید آگاهی نمایندگان محترم مجلس شورای اسلامی و اعضای محترم هیئت دولت، تاکید می‌شود: ابلاغ مصوبات هیئت عالی نظارت مجمع به شورای نگهبان و مجلس شورای اسلامی، به معنای رد لوایح یا طرح‌ها نیست و این هیئت پس از احصای موارد مغایرت یا عدم انطباق، در قالب یک تعامل مطلوب، با برگزاری نشست‌های مشترک با کمیسیون‌های مجلس محترم شورای اسلامی، اصلاح طرح‌ها و لوایح را به‌نحوی‌که منطبق بر سیاست‌های کلی نظام باشد، دنبال می‌کند. بنابراین گمانه‌زنی‌ها و انتشار اخباری مبنی بر رد لوایح مجلس شورای اسلامی در هیئت عالی نظارت، برداشتی نادرست از این فرایند قانونی و گردش کار معمول در چارچوب وظایف مجمع تشخیص مصلحت نظام است». احمد توکلی نیز گفته است: هیئت عالی نظارت مجمع تشخیص مصلحت نظام که وظیفه این هیئت بررسی و مقایسه موارد ارجاعی با سیاست‌های کلی نظام است، به دو لایحه از لوایح FATF ایراد وارد کرده بود. همان زمان، بهروز نعمتی، سخنگوی هیئت‌رئیس مجلس، گفته بود: «مقام معظم رهبری بعد از چند بار ردوبدل‌شدن نامه با دفتر ایشان درباره اعلام نظر درباره لوایح چهارگانه FATF اعلام کردند دراین‌باره مجلس و دولت نظر دهند؛ یعنی مجلس و دولت را مامور به این کار کردند. نظر مجلس می‌تواند تأیید یا رد باشد؛ بنابراین اینکه برخی افراد موضوع لوایح چهارگانه را به دفتر رهبری و اعلام نظر ایشان ربط می‌دهند، درست نیست. رهبری درباره لوایح چهارگانه فقط چنین دستوری دادند و دستور دیگری نداشتند. البته ممکن است ما از آن اطلاعی نداشته باشیم؛ ولی بعید است. ایشان در نهایت اختیار را به مجلس و دولت دادند. بر اساس نظر مقام معظم رهبری، باید مجلس و دولت درباره لوایح چهارگانه تصمیم بگیرند و نمایندگان آرای خود را مبنی بر رد یا تأیید اعلام کنند؛ کم‌اینکه بنده معتقدم تأیید کامل کنوانسیون‌ها به صلاح نیست. درعین‌حال می‌توان یک سری حق تحفظ و حق شرط را اعمال کرد».

مجمع موافق

در روزهای گذشته FATF با حضور وزرا، رئیس مجلس و رؤسای فراکسیون‌های امید و مستقلین هم بررسی شده بود. علیرضا رحیمی، عضو فراکسیون امید، گفته بود که فراکسیون ولایی این جلسه را تحریم کرده بود. فراکسیون ولایی همان فراکسیونی است که سه ماه پیش هم جلوی بررسی FATF را در مجلس گرفته بود. آنها با پهن‌کردن یک طومار امضا و تشنج در مجلس مانع بررسی آن شدند، آن هم درحالی‌که شب قبل از آن جامعه مدرسین حوزه علمیه قم با علی لاریجانی، رئیس مجلس، جلسه گذاشته و خواستار عدم تصویب آن شده بود. بعد از آن بود که مجلس بررسی آن را دو ماه به عقب انداخت. بالین‌حال دیروز احمد توکلی، عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام، از احتمال تصویب این دو لایحه در مجمع خبر داد. احتمالا برگزاری جلسه مشترک بین نهادهای درگیر تصویب این لوایح در این زمینه مؤثر بوده است. توکلی به ایرنا گفته است: «نظر هیئت نظارت مجمع تشخیص مصلحت نظام

بهارستان

۲ لایحه FATF در مجلس تصویب شد

احمد توکلی خبر داد: احتمال تأیید این لوایح در مجمع

درباره این لوایح که قبلا اعلام شده بود، به معنای رد آنان نبوده و احتمال تأیید این لوایح در مجمع وجود دارد. وقتی هیئت نظارت مجمع می‌گوید چیزی مغایر با سیاست‌های کلی است، معنایش رد طرح نیست. نظر مخالف هیئت نظارت نه رد کل طرح، بلکه بیان تعارضات کلی است. این هیئت پس از احصای موارد مغایرت یا عدم انطباق، در قالب یک تعامل مطلوب، با برگزاری نشست‌های مشترک با کمیسیون‌های مجلس، اصلاح طرح‌ها و لوایح را به‌نحوی‌که منطبق بر سیاست‌های کلی نظام باشد، دنبال می‌کند. مانند همان اتفاقی‌که در تعامل با شورای نگهبان می‌افتد و گاهی نماینده شورای نگهبان به کمیسیون مربوطه می‌رود و مسئله حل می‌شود، درباره مجمع هم وضع به همین صورت است. اتفاقا چندین‌بار مانند همین اتفاق که برای لوایح پالرمو و پول‌شویی وجود آمده، برای موارد دیگر پیش آمده که با تعامل سازنده بین مجمع و مجلس و

تعدیلاتی که صورت گرفت، مسئله حل‌وفصل شد». به‌جز توکلی، برخی نمایندگان مجلس هم از احتمال تصویب این لوایح خبر داده بودند. مجمع تشخیص مصلحت نظام معتقد است چون یکی از رسالت‌هایش نظارت بر سیاست‌های کلی نظام است، حق دارد قبل از اینکه مصوبه‌ای به این نهاد عودت شود، آن را بررسی کند. این نهاد در واکنش به انتقادها و اعتراض‌هایی که به ورود عجیب و زودتر از موعدش به ماجرای لایحه اصلاح قانون مبارزه با پول‌شویی ایجاد شده است، گفته بود: «این نهاد حاکمیتی معتقد است نامه‌نگاری‌هایش با دبیر شورای نگهبان صرفا جنبه مشورتی دارد نه قانون‌گذاری. هیئت عالی نظارت مرکب از ۱۵ نفر از اعضای منتخب دوره جاری مجلس، برای توثیر افکار مردم شریف و مزید آگاهی نمایندگان محترم مجلس شورای اسلامی و اعضای محترم هیئت دولت، تاکید می‌شود: ابلاغ مصوبات هیئت عالی نظارت مجمع به شورای نگهبان و مجلس شورای اسلامی، به معنای رد لوایح یا طرح‌ها نیست و این هیئت پس از احصای موارد مغایرت یا عدم انطباق، در قالب یک تعامل مطلوب، با برگزاری نشست‌های مشترک با کمیسیون‌های مجلس محترم شورای اسلامی، اصلاح طرح‌ها و لوایح را به‌نحوی‌که منطبق بر سیاست‌های کلی نظام باشد، دنبال می‌کند. بنابراین گمانه‌زنی‌ها و انتشار اخباری مبنی بر رد لوایح مجلس شورای اسلامی در هیئت عالی نظارت، برداشتی نادرست از این فرایند قانونی و گردش کار معمول در چارچوب وظایف مجمع تشخیص مصلحت نظام است». احمد توکلی نیز گفته است: هیئت عالی نظارت مجمع تشخیص مصلحت نظام که وظیفه این هیئت بررسی و مقایسه موارد ارجاعی با سیاست‌های کلی نظام است، به دو لایحه از لوایح FATF ایراد وارد کرده بود. همان زمان، بهروز نعمتی، سخنگوی هیئت‌رئیس مجلس، گفته بود: «مقام معظم رهبری بعد از چند بار ردوبدل‌شدن نامه با دفتر ایشان درباره اعلام نظر درباره لوایح چهارگانه FATF اعلام کردند دراین‌باره مجلس و دولت نظر دهند؛ یعنی مجلس و دولت را مامور به این کار کردند. نظر مجلس می‌تواند تأیید یا رد باشد؛ بنابراین اینکه برخی افراد موضوع لوایح چهارگانه را به دفتر رهبری و اعلام نظر ایشان ربط می‌دهند، درست نیست. رهبری درباره لوایح چهارگانه فقط چنین دستوری دادند و دستور دیگری نداشتند. البته ممکن است ما از آن اطلاعی نداشته باشیم؛ ولی بعید است. ایشان در نهایت اختیار را به مجلس و دولت دادند. بر اساس نظر مقام معظم رهبری، باید مجلس و دولت درباره لوایح چهارگانه تصمیم بگیرند و نمایندگان آرای خود را مبنی بر رد یا تأیید اعلام کنند؛ کم‌اینکه بنده معتقدم تأیید کامل کنوانسیون‌ها به صلاح نیست. درعین‌حال می‌توان یک سری حق تحفظ و حق شرط را اعمال کرد».

به نوشته تارنمای FATF، بیانیه عمومی گروه ویژه اقدام مالی از ایران می‌خواهد اقدام‌های باقی‌مانده از جمله موارد زیر را انجام دهد:
۱- به نحو مناسبی تأمین مالی تروریست‌ها را جرم انگاشته و از جمله معافیت گروه‌های تحریم‌شده را که «در تلاش برای پایان‌دادن به اشغالگری خارجی، نژادپرستی و استعمار هستند»، حذف نماید.
۲- دارایی‌های تروریستی را در راستای قطع‌نامه‌های مرتبط شورای امنیت سازمان ملل شناسایی و بلوکه کند.
۳- نظام مناسب و قابل اجرای مراقبت مقتضی مشتریان را تضمین دهد.

۴- استقلال کامل واحد اطلاعات مالی را تضمین و تحویل گزارش فعالیت‌های مشکوک مربوط به تراکنش‌های مربوطه را الزامی کند.
۵- نحوه شناسایی و تحریم خدمات‌دهندگان غیرمجاز انتقال پول و اوراق بهادار به وسیله مسئولان را اثبات کند.
۶- معاهدات تأمین مالی تروریست‌ها و پالرمو را تصویب و اجرا کرده و توانمندی ارائه مساعدت دوجانبه حقوقی را شفاف‌سازی نماید.
۷- تضمین دهد که مؤسسات مالی انتقال وجوه خود را ضمن تأیید دراختیارداشتن مشخصات کامل گیرنده و فرستنده انجام دهد.
۸- برقراری طیف وسیع‌تری از مجازات‌ها برای ارتکاب جرایم پول‌شویی برقرار شود.
۹- وضع قوانین و این‌نامه‌های مناسب جهت مصادره اموال دارای ارزش متناظر را تضمین دهد. گروه ویژه اقدام مالی (به اختصار FATF) یک سازمان بین‌دولتی است که در سال ۱۹۸۹ (۱۳۶۷) با ابتکار گروه ۷ با توجه به سیاست‌های توسعه برای مبارزه با پول‌شویی تأسیس شد. اهداف این سازمان در تعیین استانداردها و ارتقای اجرای مؤثر اقدامات حقوقی و عملی برای مقابله با پول‌شویی، تأمین مالی تروریسم و دیگر تهدیدات وارد بر انسجام سامانه مالی جهانی، خلاصه می‌شود. دبیرخانه FATF در مقر سازمان همکاری اقتصادی و توسعه پاریس مستقر است. در سال ۲۰۰۹ برای نخستین‌بار، نام ایران وارد لیست سیاه پیشنهادهای سرمایه‌گذاری FATF شد و سال‌ها بعد نیز تحت‌تأثیر تئری‌هایی که بواسطه پرونده هسته‌ای به وجود آمد، رد کنار کره‌شمالی، در جایی‌های حتی بدتر از «لیست سیاه» و در فهرست کشورهایی قرار گرفت که توصیه می‌شد علیه آنها «اقدامات مقابله‌ای» انجام شود. دولت یازدهم بعد از دستیابی به برجام برای خارج‌کردن نام ایران از این لیست سیاه، لایحه‌ای را تحت عنوان مبارزه با تأمین مالی تروریسم به مجلس فرستاد که به تصویب رسید؛

گامی که سبب شد «FATF» نام ایران را به مدت یک سال از لیست سیاه خود خارج کرده و خروج نهایی آن را منوط به عضویت کامل و پذیرفتن همه قوانین و مقررات حاکم بر این سازمان جهانی کند؛ روندی که لازمه این محدودشدن برخی فعل‌والفعالات مالی دولت است.

ادامه از صفحه اول

رنگین کمان، ملت ایران

بی‌دلیل نیست که تروریست‌ها و حامیان آنها تجزیه‌طلبی جغرافیایی، ملی و مذهبی را نشانه گرفته‌اند و اوضاع نابسامان سیاسی و اقتصادی منطقه و جهان را برای راه‌انداختن هب‌هوهای بی‌حاصل خود مناسب می‌دانند و از همین روست که باید ملت ایران بیدار باشد و اجازه ندهد سسم مهلک تفاوت‌های نژادی- قومی- مذهبی نسل‌های امروزی و آینده ایران را مسموم کند و البته که مسئولیت حاکمان ایران شرط اساسی در رسواکردن طراحان تجزیه‌طلبی ایران و توجه به احساسات ملت ایران است.

آموزش‌وپرورش و چالش یادگیری

۲- نظام آموزشی ما متأثر از فرهنگ مؤسسه‌های کنکور است و دانش‌آموزان مدارس و دانشجویان دانشگاه غالبا پرورش‌یافته این تفکر و اندیشه‌اند و محیط مدارس تبدیل به میدان مبارزه برای کسب امتیاز و رتبه در کنکور شده است. در نتیجه آنچه دغدغه اصلی دانش‌آموزان، اولیا و مدارس است، شرکت در کلاس‌های مؤسسه‌های یادشده و رسیدن به کرسی‌های دانشگاهی با اهداف اقتصادی است.
۳- با وجود پایین‌بودن سهم آموزش از سرانه ناخالص داخلی (کمترا از سه درصد)، سهم هزینه آموزش در کشور از سوی دولت، خانواده‌ها و بخش خصوصی بسیار بالا بوده و برخی گزارش‌های غیررسمی حاکی از آن است که این هزینه بالاترین گردش مالی را بعد از نفت در کشور دارد. حدود یک‌سوم جمعیت کشور در مدارس، دانشگاه‌ها، مؤسسه‌های آموزشی و... در حال تحصیل‌اند؛ آیا نباید در کیفیت هزینه‌ها و افزایش بهره‌وری و نتیجه‌بخش‌بودن این سرمایه‌گذاری تأمل کرد؟ بانک جهانی در گزارش جهانی توسعه در سال ۲۰۱۸ بیان می‌کند چنانچه یادگیری در راستای تحقق وعده‌های آموزشی عملی نشود، بحران اخلاقی و اقتصادی به دنبال خواهد داشت؛ زیرا آموزش در ازبین‌بردن فقر شدید و ایجاد فرصت‌های برابر و رفاه برای همه موفق نشده و آموزش‌های لازم را برای موفقیت در زندگی انجام نداده است.

۴- محققان و پژوهشگران بر این نظرنده که چنانچه به موضوع استانداردهای یادگیری به صورتی عمیق و همه‌جانبه توجه نشود، چالش‌ها در ابعاد جدیدتری در عرصه‌های اجتماعی، اخلاقی، اقتصادی و فرهنگی آموزش نمایان خواهند شد و تنها نهادی که می‌تواند برای حل این بحران به صورت بنیادی برنامه‌ریزی و اقدام کند، نهاد «آموزش‌وپرورش» است، البته با رعایت نکات زیر:

الف: رویکردها به مقوله آموزش‌وپرورش باید تغییر کند و آموزش‌وپرورش به‌عنوان نهادی زیرساختی و زیربنایی در نظام توسعه ملی در اولویت نظام سیاست‌گذار، تصمیم‌ساز و برنامه‌ریز قرار گیرد و سهم بودجه آن از درآمد ناخالص ملی افزایش یابد.

ب: کیفیت یادگیری، معلمان مناسب و باکیفیت را مطالبه می‌کند. تأمین و تربیت معلمان متناسب بر عهده آموزش‌وپرورش و به‌طور مشخص دانشگاه فرهنگیان است. معلمان چگونه می‌توانند در فرایند کیفی‌شدن مشارکت کنند؟ سال‌هاست آموزش‌وپرورش وعده مشارکت معلمان را از طریق تأسیس سازمان نظام صنفی معلمان بیان کرده است، اما روح محافظه‌کاری و نظام بوروکراتیک حاکم بر آن، این دستگاه را ناتوان کرده است و معلمان همچنان بازیگران بدون نقش و مسئولیت‌اند. ج: جان دیویی، از بزرگ‌ترین فیلسوفان تعلیم و تربیت، علم و دانش در درون مدرسه را نه یک محصول، بلکه یک فرایند تعریف می‌کند و این به آن معنی است که دانش‌آموزان باید خود جریان کش‌علم باشند. توسعه مشارکت و واگذاری مسئولیت به دانش‌آموزان در فرایند یاددهی و یادگیری می‌تواند یادگیری را لذت‌بخش، شاداب، مفید و مؤثر کند.

د: شورای عالی آموزش‌وپرورش باید اهتمام ویژه‌ای به تغییر رویه یادگیری در مدارس اتخاذ کند؛ همان‌گونه که برای کاهش مردودی به حدف آزمون‌ها مبادرت کرد. باید برای بحران یادگیری، اقدامات عمیق‌تر و همه‌جانبه‌ای را پیش‌بینی و برنامه‌ریزی کند و پژوهشگاه آموزش‌وپرورش را مکلف کند ریشه‌های این چالش را شناسایی کرده و در قالب فراخوانی از همه نخبران فرهنگی و دانشگاهی طلب یاری کند.

ه: اقدام مدیریت آموزش‌وپرورش در مقابله با مؤسسه‌های آموزشی تجاری و درخواست حذف آنها از برنامه‌های صداوسیما، شایان تقدیر است، اما این امر نیازمند اقدامات بنیادی‌تری است. باید با گزارش‌های مستند و تحقیقات کاربردی، نهادهای تصمیم‌ساز کشور ازجمله مجلس و دولت را از علق این مسئله باخبر کند؛ در آن شرایط است که موضوع را به‌عنوان چالشی ملی می‌توان مدیریت کرد. شروع سال تحصیلی فرصتی است برای اهتمام به مهم‌ترین دغدغه‌های جامعه و گامی به جلو است برای سربلندی و اعتلای آموزش‌وپرورش ایران. ان‌شاءالله.